

Cím: Cím nélküli

A szerző neve: Tóth Réka

Intézmény, kar: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi – és

Művészeti Kar

Szak, specializáció, évfolyam: Festőművész szak, III. évfolyam

Témavezető neve, tudományos fokozata, beosztása: Dr. habil. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens

Az alkotás háttere és inspirációi

A festmény egy groteszk és szimbolikusan telített alkotás, amely az abszurditás, a belső konfliktusok, valamint az önismeret fájdalmas és katartikus folyamatának témáit dolgozza fel. A helyszíne a fürdőszoba, amely nem csupán egy hétköznapi tér, hanem az emberi psziché metaforikus tükörképe, a belső önvizsgálat és konfrontáció színtere. A festmény a valóság és a szürrealizmus határán mozog, megidézve az emberi lélek legsötétebb zugait, miközben szatirikus módon reflektál az emberi társadalom hatalmi struktúráira, a személyes izolációra és az identitás keresésére.

A festmény mögött meghúzódó inspirációk között felfedezhető az abszurd dráma hatása, Hieronymus Bosch groteszk figurái, valamint a filozófiai és pszichológiai témák, mint például a jó és rossz örök küzdelme, az önmagunkkal való szembenézés fájdalmas folyamata, valamint az emberi lét bizonytalansága. Alkotás során szándékosan választottam olyan szimbolikus elemeket, amelyek szabad asszociációt engednek a néző számára, miközben mégis sugallnak egyfajta narratívát a belső vívódásokról és az emberi lét abszurditásáról.

Az alkotói folyamat

Nem csupán technikai kivitelezést, hanem mély belső utazást is jelentett. A fürdőszobát választottam a belső vívódás helyszínéül, hiszen ez az a tér, ahol az ember a legsebezhetőbb állapotában találkozik önmagával. Ez a mindennapi tér egyfajta szakrális helyé alakul, ahol a meztelenség és a tisztálkodás aktusa metaforikusan az önismeret, a megtisztulás vagy éppen az önostorozás folyamatává válik.

A festmény kompozíciója tudatosan épít az ellentétekre. A központi figurák – az arany színben ábrázolt „isten” alak és a kádban lévő vörös démoni figura – az

emberi lélek két pólusát szimbolizálják. A folyamat során az arany alak megfestése a tisztaság és a megvilágosodás szimbólumaként indult, míg a vörös démon a bűntudatot, az emberi vágyakat és az elfojtott ösztönöket testesíti meg. A kép egyszerre kelt nyugtalanító és hipnotikus hatást. A bohóc figura, amely a káosz, a kiszámíthatatlanság és az igazság kimondásának archetípusát hordozza magában. Egyszerre képviseli a rendet és a káoszt, a bölcsességet és az örületet.

A festmény szimbolikája és lehetséges értelmezései

A "Cím nélküli" megnevezés nem véletlen. A festmény már önmagában annyi szimbolikus és rejtett jelentéssel bír. Az emberi elme mélyén vannak olyan érzések és gondolatok, amelyeknek még mi magunk sem tudunk nevet adni. Az elfojtott vágyak, az ismeretlen félelmek, a megfogalmazhatatlan ürességérzet — mind ott bujkálnak a fürdőszobában, a csempék rideg simaságában és a tükör visszaverődő tekintetében.

1. Belső konfliktus és dualitás

Egyik központi téma az emberi lélekben zajló belső konfliktus, amely a jó és rossz, a tisztaság és bűn, az isteni és démoni erők küzdelmét jeleníti meg. Az arany figura az emberi lélek tiszta, spirituális oldalát képviseli, míg a vörös figura az elfojtott ösztönöket, a bűntudatot és a belső démonokat jeleníti meg. A két figura közötti kontraszt arra utal, hogy az emberi lélek nem osztható fel tiszta jóra vagy rosszra, hanem ezek az ellentétek folyamatosan küzdenek egymással.

2. Halál, újjászületés és átváltozás

Az alkotás szimbolikájában felfedezhető a halál és az újjászületés témája is. Az arany figura áldozatként is értelmezhető, aki feláldozza magát az önismeret és a megvilágosodás érdekében, míg a vörös figura a kádban önmagát falja fel, mint a kígyó, aki a saját farkába harapott. A bolond az átalakulási folyamatot irányítja vagy gúnyolja, míg az állatszerű lény, aki nyugodt tekintettel fekszik a csapban, az ősi újjászületést szimbolizálja.

3. Izoláció és elidegenedés

Kompozíciója szándékosan szűk, zárt teret ábrázol. Ez a tér a pszichológiai és érzelmi izoláció szimbóluma, ahol az ember egyedül marad saját démonaival. A hideg csempék, a fura, groteszk alakok mind azt sugallják, hogy a fürdőszoba nem csupán fizikai tér, hanem az emberi lélek allegóriája is, ahol az emberi identitás darabjaira hullik szét.

4. Groteszk szatíra a hatalomról és kontrollról

A falon megjelenő fallikus formák a hatalom, a szexualitás és az elfojtott vágyak szatirikus kritikájaként is értelmezhetők. Az emberi lélek legbelső zugait gyakran a

társadalom által ránk erőltetett normák formálják, és a festmény groteszk alakjai arra emlékeztetnek, hogy ezek a normák gyakran abszurd módon befolyásolják önmagunkkal való viszonyunkat.

Az alkotás személyes jelentősége

Ez egyfajta önismereti tükör, amely lehetőséget ad a néző számára, hogy belepillanthasson belső világomba. A fürdőszoba motívuma személyes metafora is: az a hely, ahol az ember a legsebezhetőbb, ahol lehullanak a maszkok, és nincs más választásunk, mint szembenézni önmagunkkal. Humorral és iróniával fűszerezve tárul a nézők elé a sajátos nézeteim szelete, meghagyva a szabad értelmezés lehetőségét.

A groteszk és az abszurd eszközeivel ábrázolja az emberi lét bizonytalanságát, a belső harcokat és az önismeret fájdalmas, mégis szükségszerű folyamatát. Az alkotás egyfajta meghívás az önreflexióra, arra ösztönözve a nézőt, hogy merjen belenézni saját „fürdőszobájának” tükörébe – még akkor is, ha az a látvány egyszerre rémisztő, de felszabadító.